

Stockholmskällan

Lärarhandledning: Vädersolstavlan – Stockholm på Gustav Vasas tid

I den här uppgiften tränar eleverna:

- fakta och begrepp
- källkritik och källhantering

Upplägg

Vädersolstavlan föreställer det medeltida Stockholm och målades 1535. Originalen är försvunnet, men i den här lektionen arbetar vi med en kopia från 1931 som är gjord efter kopian från 1636 som hänger i Storkyrkan i Gamla stan. I övningen utgår vi från målningen och jämför den med en teckning av Stockholm från 1630-talet. Genom att jämföra de båda källorna med varandra får eleverna träna källkritik och resonera om likheter och skillnader i hur Stockholm har avbildats.

Låt eleverna resonera och besvara frågorna under din ledning, i helklass eller i grupper.

Du hittar mer information om Vädersolstavlans syfte och motiv i artikeln [”Målningen som användes för att näpsa Gustav Vasa”](#). När du öppnar teckningen ”Stockholm på 1630-talet” kan du också läsa artikeln [”En ny bild av Stockholm”](#) som berättar mer om bildens historia.

Uppgiften utgår från två historiska originalkällor:

1. Målning av Stockholm från 1535/1636/1931. Konstnär: Erik Skawonius
2. Teckning av Stockholm från 1630-talet. Okänd konstnär

Stockholmskällan

I uppgiften övar sig eleverna på att ställa frågor till det historiska källmaterialet, och fundera över vilka svar källmaterialet kan ge. Genom att jämföra information ur olika källor kan eleverna resonera om vilken information som är tillförlitlig och vilken som inte är det. Eleverna tränar också på att reflektera över hur urvalet av källmaterial styr berättelserna om historien och kan påverka historieskrivningen.

Låt eleverna diskutera och resonera i grupper eller helklass, under din ledning. Elevinstruktionerna finns här nedanför och i lektionsförslaget på Stockholmskällans webbplats.

Uppgift:

1. Analysera Vädersolstavlans motiv

Beskriv tavlan:

- Vad föreställer den?
- Hur gammal är den?
- Vad för sorts byggnader ser du?
- Vilka bor i staden, tror du? Hur ser livet ut för dem?
- Ringarna som syns på himlen kallas vädersolar. Var är det?

2. Jämför två källor med varandra

- Jämför Vädersolstavlan från 1535 med en teckning av Stockholm från 1630-talet.
- På vilket sätt skiljer sig Vädersolstavlan från 1600-talsteckningen över Stockholm?
- Vilka likheter finns mellan de två illustrationerna?
- Hur kommer det sig att det både finns likheter och skillnader i hur Stockholms har avbildats?
- Jämför Vädersolstavlan med dagens Stockholm. Vad är sig likt och olik jämfört med idag?

3. Källkritisk granskning

- Vilken av bilderna ger den mest trovärdiga bilden av hur Stockholm såg ut? Motivera!
- Varför har konstnären målat vädersolar över staden på Vädersolstavlan, tror du? Påverkar vädersolarna hur du uppfattar bilden av staden?
- Är det rimligt att Storkyrkan kunde vara så mycket större än övrig bebyggelse, till exempel slottet Tre Kronor i Vädersolstavlan?
- Vad spelar det för roll att Vädersolstavlan är en kopia från 1931, på en kopia från 1636 på en tavla som målades 1535?
- Vad tror du är sant och falskt i avbildningarna?